ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 21.12.2020 г.
COM(2020) 778 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно обмена чрез Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS) на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки

{SWD(2020) 378 final}

1. Въведение

Целта на Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS) е да се подобри сигурността на гражданите в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие на ЕС, като се предостави възможност за ефикасен обмен на информация между държавите членки за предишни осъдителни присъди, постановени от наказателните съдилища в ЕС. ECRIS започна да функционира през април 2012 г. Тя се регулира с Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. относно организацията и съдържанието на обмена на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки[1] и с Решение 2009/316/ПВР на Съвета от 6 април 2009 г. за създаване на Европейска информационна система за съдимост[2].

На 29 юни 2017 г. Комисията прие първия си статистически доклад в съответствие с член 7 от Решение 2009/316/ПВР на Съвета, който обхваща периода от април 2012 г. до 31 декември 2016 г. [3]

Настоящият доклад е вторият статистически доклад на Комисията относно обмена чрез ECRIS на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки. Неговата цел е да се представи съответствието на обмена на държавите членки със законодателната рамка на ECRIS и да се определят всички въпроси относно ефективността на системата, с цел ситуацията да се коригира. Комисията си запазва правото да предприеме всички необходими действия, за да гарантира изпълнението на тези правни задължения от страна на държавите членки съгласно предвиденото в Рамково решение 2009/315/ПВР.

1.1. Статистика за ECRIS

В настоящия доклад се прави общ преглед на използването на ECRIS от **1 януари 2017 г. до 31 декември 2019 г., като се поставя акцент върху 2019 г**. Докладът е придружен от работен документ на службите на Комисията SWD/2020/378 (наричан по-нататък „работният документ“). Докато повечето таблици и графики в доклада се отнасят за 2019 г., тези за 2017 г. и 2018 г. могат да бъдат намерени в придружаващия работен документ на службите на Комисията. Някои от включените в доклада статистически данни представят общ преглед за осемгодишния период на функциониране на ECRIS от въвеждането ѝ през април 2012 г. От друга страна, сравнителните статистически данни за всички държави членки, както и статистическите таблици на всяка отделна държава членка (предоставени в раздел 3 от работния документ) обхващат обмена чрез ECRIS през периода 2017—2019 г. Статистическите данни за 2016 г. са използвани като отправна точка, където е уместно. Освен това докладът съдържа данни за Обединеното кралство като държава членка до 2019 г.

Докладът се основава на автоматично генерирани от системата и изпратени от държавите членки на Комисията статистически данни. От 233-те статистически показателя, определени за ECRIS, бяха избрани няколко, така че да се публикува само най-приложимата и значима информация. Освен това от държавите членки беше поискано да съобщят статистика за броя на присъдите на граждани на други държави

---

1 ОВ L 93, 7.4.2009 г., стр. 23 — изменено с Директива (ЕС) 2019/884, ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 143.

2 ОВ L 93, 7.4.2009 г., стр. 33. Директива (ЕС) 2019/884 ще замени това решение по отношение на държавите членки, които са обвързани с нея — считано от 28 юни 2022 г.

3 COM/2017/341 final; SWD/2017/242 final.

членки (граждани на други държави — членки на ЕС), постановени на тяхна територия, за да може да се предостави общ преглед на изпълнението на процедурата за нотификация. В доклада се съдържат данни за присъди, получени от 23 държави членки[4].

1.2. Основни принципи на системата ECRIS

ECRIS се основава на децентрализирана архитектура, при която информацията от регистрите за съдимост се обменя по електронен път, изключително между централните органи на държавите членки.

Всяка държава членка, която е осъдила гражданин на друга държава членка, е задължена възможно най-скоро да предостави чрез ECRIS цялата информация, отнасяща се до присъдата (**нотификация за нови присъди**), на държавата членка, чийто гражданин е това лице (наричана по-нататък „държавата членка по гражданство“), включително последващите актуализации (**нотификация за актуализации**).

По този начин държавата членка по гражданство поддържа централен регистър на всички присъди, постановени срещу нейни граждани от наказателните съдилища в другите държави членки, в допълнение към всички присъди, постановени в самата нея. Следователно държавата членка по гражданство е задължена да съхранява и актуализира цялата информация, получена чрез ECRIS, и да предоставя пълна информация от регистрите за съдимост (**отговори на искания**), когато е поискана от друга държава членка (**искания за информация**), в рамките на **кратки срокове от 10 до 20 дни**[5].

2. Обменът чрез ECRIS в числа

2.1. Свързани държави членки

ECRIS е децентрализирана система, в която всички държави членки следва да са взаимосвързани една с друга. Една държава членка се счита за свързана с ECRIS, ако обменя информация от регистрите за съдимост с поне една друга държава членка. **Към момента всички държави членки са свързани с ECRIS** и обменят информация от регистрите за съдимост **средно с 24 други държави членки**[6].

Общият възможен брой на взаимните връзки е 756 (27*28)[7]. Въпреки че понастоящем всички държави членки са свързани с ECRIS, **само една от тях ефективно обменя информация чрез ECRIS с всички останали (Испания).** При повечето държави членки все още липсват една или две взаимни връзки.

---

4 Комисията не получи данни от Гърция, Дания, Кипър, Литва и Словения.

5 За подробно изложение на общите принципи на обмена на информация чрез ECRIS вж. работния документ, раздел 1.

6 За историята на връзките с мрежата на ECRIS — вж. работния документ, раздел 2.1.

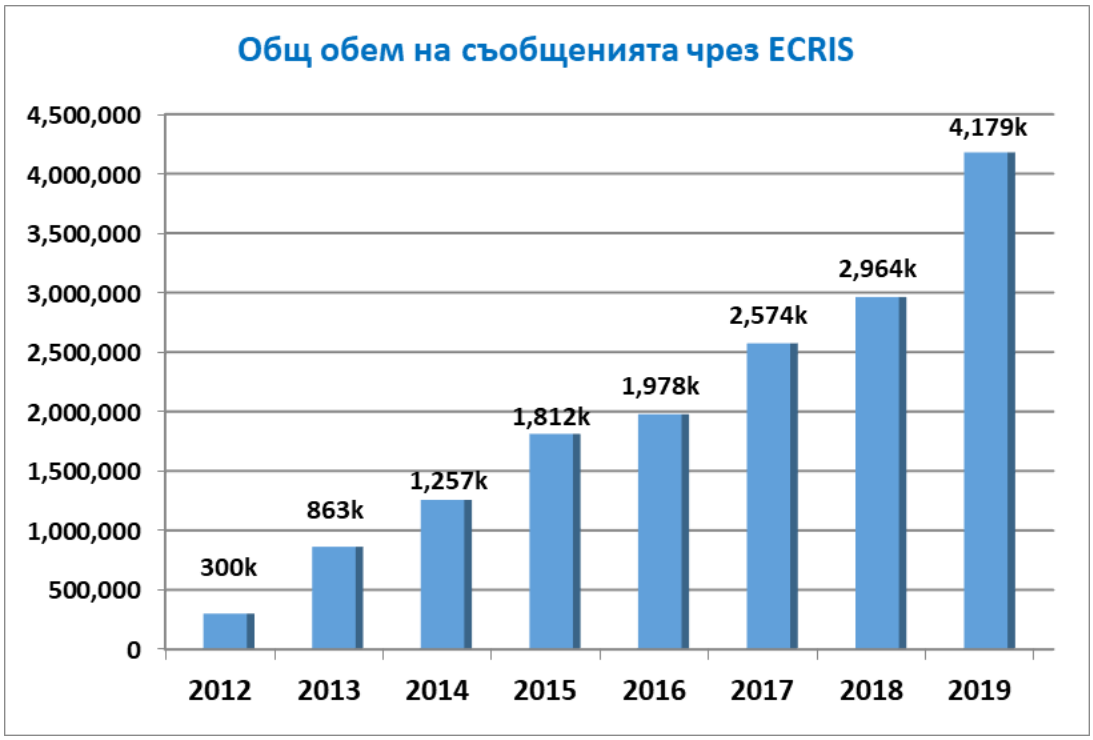
7 Това изчисление е направено с оглед участието на 28 държави членки.

През 2012 г. системата ECRIS стартира със 173 от 756 възможни взаимни връзки (с участието на 28 държави членки). До края на 2019 г. са установени **670 взаимни връзки**, които представляват **90 % от общия брой на възможните взаимни връзки**[8].

Въпреки това основната цел все още не е напълно постигната, тъй като не всички държави членки са свързани и не обменят информация чрез ECRIS с всички останали държави членки.

2.2. Общ брой на обменените съобщения

На графиката по-долу е показан бързо нарастващият годишен обем на обменените съобщения между свързаните държави членки от началото на функционирането на ECRIS през април 2012 г. до 31 декември 2019 г. Трябва да се отбележи, че през 2012 г. месеците, в които се извършва дейност, са само 8.

От 2 милиона през 2016 г., броят на обменените съобщения от всички взаимосвързани държави членки **през 2019 г. достигна близо 4,2 милиона**, със **средно 348 000 съобщения на месец**. В този обем са включени всички видове съобщения: нотификации, актуализации, искания, отговори, откази, други отговори, обмен на допълнителна информация и т.н.

На графиката по-долу са представени тенденциите при нотификациите, исканията и отговорите на искания през осемте години функциониране на ECRIS. Тук са взети предвид само нотификациите за нови присъди, без актуализациите. Отговорите включват отговори на искания, откази на искания и други отговори[9].

---

[8] За развитието на взаимните връзки през годините вж. работния документ, раздел 2.1.

[9] Други отговори са например отговори при откриването на повече от едно лице, когато някое от лицата не е гражданин на държавата членка, получила искането, и т.н.

През последните три години настъпи **драстична промяна в съотношението между** броя на **нотификациите за нови присъди, исканията и отговорите на искания**. През 2016 г. съотношението на тези три категории в числа е почти равно, като броят на съобщенията възлиза приблизително на 350 000 годишно за категория. През 2019 г. броят на исканията за информация и броят на свързаните с тях отговори на искания превишават над три пъти броя на нотификациите.

През 2017 г. **броят на нотификациите за нови присъди спада** и се задържа на равнището от около **310 000 до 2019 г.** Тази низходяща тенденция е изненадваща с оглед на нарастващия брой на взаимните връзки между държавите членки. Както се посочва в раздел 2.4. по-долу, някои държави членки са имали проблеми с нотифицирането на всички нови присъди.

За сметка на това **броят на исканията за информация** и свързаните с тях отговори на искания **се е утроил от 2017 г. насам, като през 2019 г. е достигнал 1 милион** за всяка от тези категории. Това **рязко увеличаване на исканията за информация** се дължи най-вече **на преориентирането в използването на ECRIS, която вече не се използва основно за целите на наказателното производство, а все повече се ползва и за други цели.** За повече подробности вж. раздел 2.8. Освен това то е положителен знак за повишаване на осведомеността в държавите членки относно необходимостта от използване на ECRIS за искане на информация в хода на наказателното производство, за да могат да се вземат под внимание предишни присъди, в съответствие с Рамково решение 2008/675/ПВР[10].

2.3. Брой нотификации, искания и отговори по държави членки

На графиката по-долу е показан броят на нотификациите за нови присъди, исканията за информация и отговорите за всички взаимосвързани държави членки през 2019 г.[11]

[10] ОВ L 220, 15.8.2008 г., стр. 32.

[11] За 2017 г. и 2018 г. вж. работния документ, раздел 2.2.

Подобно на предходните години, най-активните държави членки по отношение на общия обем на тези три вида съобщения са посочените по-долу.

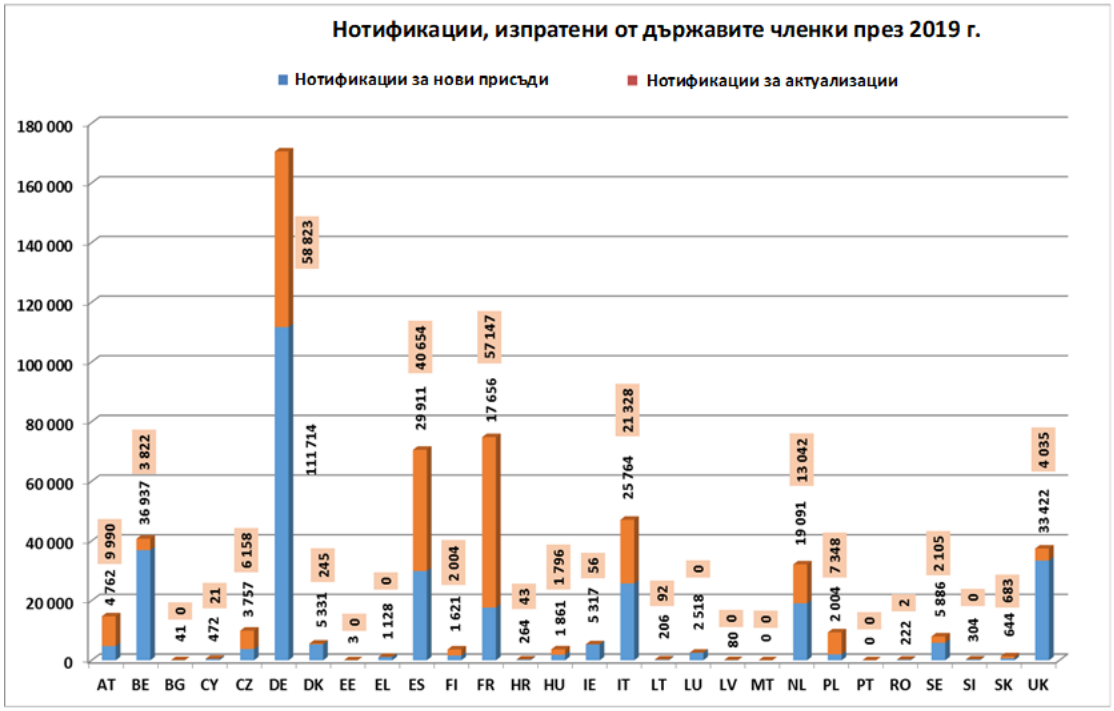
2017 г.		2018 г.		2019 г.	
Най-активните държави членки по отношение на общия обем изпратени съобщения от тези три вида:					
DE	32,2 %	DE	33,7 %	DE	38,0 %
UK	9,3 %	UK	8,4 %	PL	9,2 %
PL	7,3 %	PL	6,5 %	RO	7,3 %
RO	7,2 %	RO	6,1 %	UK	6,7 %
IT	4,8 %	IT	5,8 %	IT	5,4 %

Данните показват **значителни различия между дейностите и работното натоварване в рамките на ECRIS на държавите членки.**

Някои държави членки **искат информация значително по-често, отколкото от самите тях е поискано** да предоставят информация: напр. Германия (745 000 изпратени искания, 32 400 получени искания), Обединено кралство (91 000 изпратени, 31 500 получени) и Чехия (38 500 изпратени, 24 700 получени). Други държави членки се сблъскват със **значителен брой искания**, макар че те самите изпращат по-малко искания: напр. Полша (197 300 дадени отговора, 15 400 изпратени искания), Румъния (170 000 спрямо 1 200), Италия (99 500 спрямо 1 500), Хърватия (63 300 спрямо 3 000), Словакия (41 000 спрямо 900), Унгария (37 400 спрямо 500). Някои други държави членки **изпращат голям обем нотификации** за нови присъди до държавите членки, чийто гражданин е извършителят на престъплението, докато самите те изпращат по-малко искания: напр. Белгия (36 300 изпратени нотификации, 5 200 изпратени искания), Италия (25 700 нотификации, 1 500 искания).

2.4. Нотификации

На графиката по-долу е представен обемът на нотификациите, издадени от всички взаимосвързани държави членки през 2019 г., с разбивка по нотификации за нови присъди и нотификации, актуализиращи предишни изпратени нотификации[12].

Обемът на нотификациите се различава значително в отделните държави членки, от близо 112 000 (Германия) до липса на нотификации за нови присъди (Малта, Португалия) годишно. При анализа на тези разлики трябва да бъдат взети предвид главно два фактора: размерът на държавата и броят на присъдите на граждани на други държави членки (наричани по-нататък „население от други държави — членки на ЕС“)[13].

Най-активните държави членки по отношение на изпращането на **нотификации** за нови присъди са били държавите членки, посочени в таблицата по-долу.

2017 г.		2018 г.		2019 г.	
Най-активните държави членки по отношение на изпратените нотификации за нови присъди:					
DE	34,5 %	DE	32,6 %	DE	35,9 %
BE	12,9 %	BE	14,0 %	BE	11,9 %
ES	10,4 %	ES	11,5 %	UK	10,7 %
UK	9,3 %	NL	9,6 %	ES	9,6 %
NL	7,5 %	IT	8,4 %	IT	8,3 %

12 За 2017 г. и 2018 г. вж. работния документ, раздел 2.3.

13 Вж. статистиката на Евростат: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Non-national_population_by_group_of_citizenship,_1_January_2019.png.

Като се вземат предвид всички изпратени нотификации, включително нотификации за актуализации, Германия запазва първата си позиция, но класацията се променя.

2017 г.		2018 г.		2019 г.	
Най-активните държави членки по отношение на изпратените нотификации за всички присъди:					
DE	31,9 %	DE	31,5 %	DE	40,8 %
ES	16,2 %	ES	19,2 %	FR	17,9 %
BE	9,4 %	IT	16,2 %	ES	16,9 %
FR	7,5 %	FR	14,3 %	IT	11,3 %
UK	7,4 %	BE	10,1 %	BE	9,7 %

Нотификациите за нови присъди и нотификациите за актуализации през 2019 г. се равняват съответно на **58 % и 42 %**. Общо **230 000 нотификации за актуализации** са изпратени през същата година[14]. Заслужава да се отбележи, че преди 2017 г. актуализациите се равняват само на около една четвърт от всички нотификации. Сегашният **значителен ръст на актуализациите** за много държави членки следва да се приеме като положителен знак за тяхната осведоменост относно значимостта на уведомяването за последващи промени във връзка с първоначални нотификации.

Делът на нотификациите за нови присъди спрямо актуализациите се различава значително в отделните държави членки — актуализациите са три пъти повече от нотификациите (напр. във Франция, Полша) или два пъти повече от нотификациите (напр. в Австрия, Чехия), съотношението на тези две категории съобщения е почти равно (напр. в Испания, Нидерландия, Италия, Унгария, Финландия, Словакия) или делът на актуализациите представлява малка част от всички нотификации (напр. в Кипър Дания, Ирландия, Румъния). За Германия, Франция и Испания, които изпращат най-голям брой от всички нотификации, актуализациите се равняват съответно на около 34 %, 76 % и 57 % от всички техни нотификации, изпратени през 2019 г.

С първия статистически доклад бяха установени два основни проблема: а именно: i) много държави членки **изобщо не изпращат нотификации за нови присъди или изпращат малък обем**; и ii) редица държави членки **изобщо не изпращат актуализации** на предишни изпратени от тях нотификации **или изпращат малък обем**. Тези два проблема се открояват и в подробния анализ на статистическите данни за периода 2017—2019 г. Този път обаче проблемите изпъкват още по-ясно, тъй като засягат по-голям брой държави членки.

На първо място, много държави членки **изобщо не изпращат нотификации за нови присъди** (Португалия през 2019 г. и 2018 г., Малта през 2019 г. и 2017 г., Естония през 2018 г., Гърция през 2017 г.) **или изпращат малък обем** такива нотификации във връзка с пребиваващото в тях население от други държави — членки на ЕС, и броя на присъдите (България, Естония, Ирландия, Литва, Люксембург, Нидерландия, Румъния през 2019 г.). България, Ирландия, Люксембург, Литва, Румъния, Словения, Швеция, Малта, Гърция, Обединено кралство през 2018 г.; България, Естония, Ирландия, Литва, Люксембург, Румъния, Словения, Швеция, Португалия, Обединено кралство през 2017 г.). **В резултат на това тези присъди, за които не е постъпила нотификация, не са били регистрирани в държавата(ите) членка(и) по гражданство.**

[14] За повече подробности вж. работния документ, раздел 2.3.

На второ място, редица държави членки **изобщо не изпращат актуализации** на предишни изпратени от тях нотификации (България, Естония, Гърция, Латвия, Люксембург, Малта, Португалия, Словения през 2019 г.; България, Дания, Гърция, Словения, Португалия, Малта, Латвия, Люксембург, Ирландия, Естония през 2018 г.; Дания, Естония, Гърция, Латвия, Люксембург, България през 2017 г.) или **изпращат малък обем** такива съобщения (Ирландия, Румъния, Кипър през 2019 г.; Румъния, Кипър през 2018 г.; Словения, Румъния, Португалия, Малта, Ирландия, Унгария, Кипър през 2017 г.). Липсата на изпратени актуализации от осъждащата държава членка **води до обработка на неактуализирана, ненадеждна информация от държавата членка по гражданство**, включително до нейното разпространение[15].

2.5. Искания на информация

На графиката по-долу е представено сравнение между обема на исканията за информация, изпратени от всички взаимосвързани държави членки през 2019 г., и обема на отговорите, получени за тези искания[16].

Както беше посочено в раздел 2.2 по-горе, общият **брой на исканията за информация се е утроил от 2017 г. насам** и е достигнал **1 милион** през 2019 г.

Обемът на издадените искания се различава значително в отделните държави членки, от 745 000 (Германия) до 6 искания (Гърция) годишно. Увеличаването на общия брой на исканията се дължи най-вече на Германия, която е увеличила броя на исканията си повече от пет пъти. Испания, Литва, Нидерландия и Полша са удвоили броя на исканията си. Основният фактор, който трябва да бъде отчетен при анализа на тези разлики в броя на исканията на държавите членки, е броят на гражданите на други държави членки, пребиваващи в дадена държава членка.

---

[15] За подробен анализ на статистиките на отделните държави членки относно присъдите и нотификациите вж. работния документ, раздел 3.

[16] За 2017 г. и 2018 г. вж. работния документ, раздел 2.4.

Подобно на предходните години, **най-активните** държави членки по отношение на **издадените искания** бяха следните:

2017 г.		2018 г.		2019 г.	
Най-активни държави членки по отношение на издадените искания					
DE	57,7 %	DE	61,0 %	DE	72,0 %
UK	15,7 %	UK	13,4 %	UK	8,8 %
CZ	6,9 %	CZ	5,8 %	CZ	3,7 %
AT	5,1 %	AT	4,9 %	AT	3,6 %
FR	2,7 %	ES	3,3 %	ES	2,4 %

Въпреки значителното нарастване на броя на исканията като цяло, продължава да съществува констатираният още в първия статистически доклад проблем с **почти пълната липса на изпратени искания** от някои държави членки (Гърция, Кипър, Малта) или **изпращането на малък брой** искания във връзка с пребиваващото в тях население от други държави — членки на ЕС (България, Естония, Унгария, Италия, Латвия, Румъния и Словения в периода 2017—2019 г.). Това може да доведе до ситуация, в която наказателните съдилища могат да постановят съдебни решения, без да знаят за постановени в други държави членки присъди, което противоречи на изискванията, определени в Рамково решение 2008/675/ПВР. Освен това ще бъде намален и превантивният ефект от искането на удостоверения от регистрите за съдимост за други цели, различни от наказателното производство, като например проверки преди наемане на работа.

От посочените по-горе данни може още да се направи заключение, че **не всички искания за информация са получили отговор** (вж. раздел 2.6). Когато става въпрос за държавите членки, които са най-активни в изпращането на искания, през 2019 г. 5,6 % от исканията на Германия (41 662) и 2,5 % от исканията на Австрия (945) са останали изобщо без отговор, докато за Обединеното кралство и Чехия броят на получените през същата година отговори надхвърля броя на техните искания.

2.6. Отговори на искания

На графиката по-долу е показан обемът на отговорите, изпратени от всички взаимосвързани държави членки през 2019 г., в сравнение с обема на съответните искания за информация, получени от тях[17].

[17] За 2017 г. и 2018 г. вж. работния документ, раздел 2.5.

Обемът на получените искания и на съответните на тях **изпратени отговори се различава значително в отделните държави членки**, от 179 000 (Полша) до 646 искания (Малта) годишно. При анализа на тези разлики трябва да бъдат взети предвид главно два фактора: общото население на държава членка и броят на нейните граждани, пребиваващи в други държави членки.

Държавите членки, които **са отговорили на най-голям брой искания** в абсолютни стойности (не задължително най-големият като съотношение спрямо получените от тях), са:

2017 г.		2018 г.		2019 г.	
Държавите членки, които са отговорили на най-голям брой искания (в абсолютни стойности)					
RO	17,9 %	RO	15,5 %	PL	19,9 %
PL	16,6 %	PL	14,5 %	RO	17,1 %
IT	8,2 %	IT	10,8 %	IT	10,0 %
SK	6,7 %	SK	6,0 %	HR	6,4 %
DE	4,9 %	FR	4,7 %	SK	4,1 %

Макар по принцип всички държави членки да отговарят на искания, през 2019 г. **все още над 42 000 искания за информация не са получили отговор**. В повечето случаи броят на изпратените отговори е малко по-малък от броя на получените искания за информация, средно с около **4,1 %, в сравнение с 3,6 % през 2016 г.**

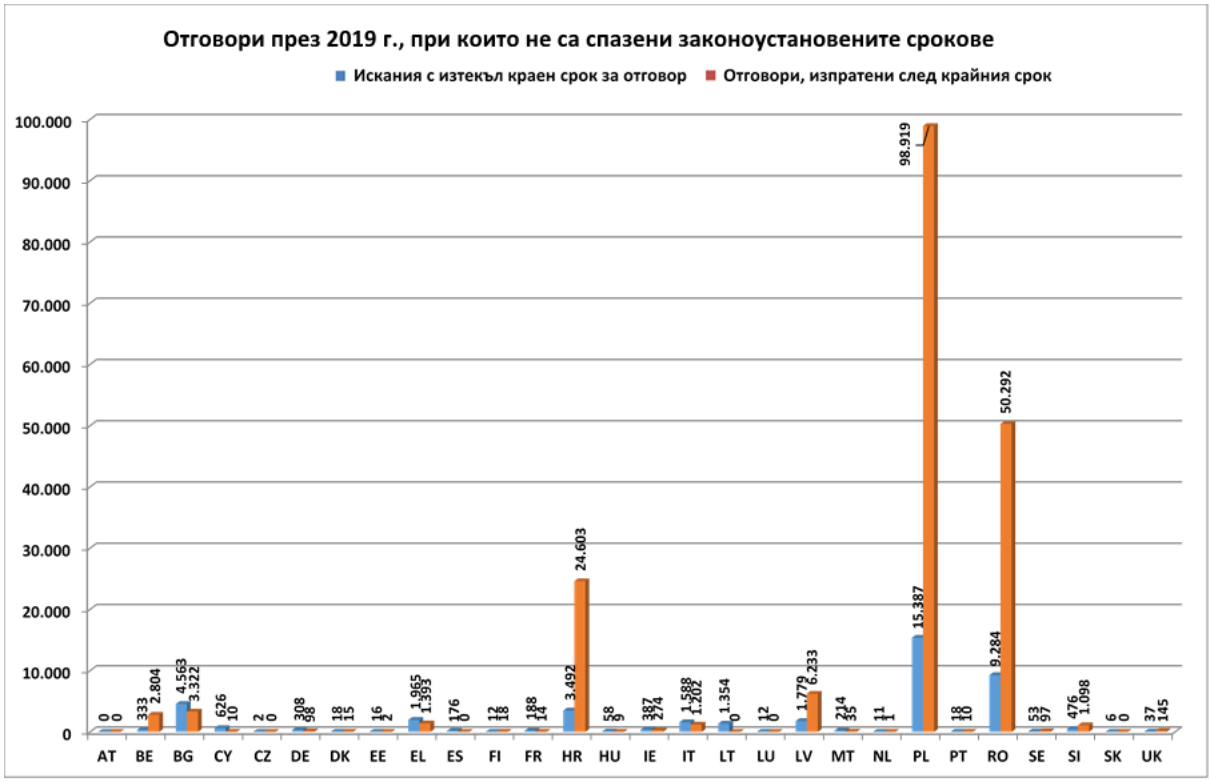
Сред държавите членки, получили най-голям брой искания през 2019 г., България не е отговорила на 53 % от получените от нея искания (30 975), Гърция на 38 % (19 564), Италия на 8,9 % (9720) и Румъния на 1,3 % (2347). За Полша и Хърватия броят на изпратените отговори през 2019 г. на практика е по-висок от броя на получените искания, което би могло да се дължи на изпращането на забавени отговори от предходната година.

През 2019 г. **държавите членки с най-висок процент искания, останали без отговор**, бяха: Малта (82 % от получените от нея искания), Кипър (65 %), България (53 %) и Гърция (38 %). За подробен анализ на статистиките на отделните държави членки относно отговорите на искания вж. работния документ, раздел 3.

Неизпълнението на задължението за отговаряне на исканията за информация може да има трагични последици, както беше изтъкнато в предходните точки.

2.7. Отговори, при които не са спазени законоустановените срокове

Друг проблем е, че на някои искания не се отговаря в рамките на законоустановения срок[18]. На графиката по-долу е представен общ преглед на обема на отговорите, при които не е спазен законоустановеният срок, за всички държави членки през 2019 г., с посочване на отговорите, изпратени след изтичане на крайния срок и на исканията, при които е изтекъл крайният срок за отговор[19].

През 2019 г. на **190 000 искания е изпратен отговор след изтичане на законоустановения срок,** което представлява **18,4 % от общия** брой искания. Освен това са регистрирани **42 000 искания, при които е изтекъл крайният срок за отговор**. Тези високи стойности, съпоставени с референтните данни за 2016 г. (съответно: 13 800 (3,8 %); 13 000), сочат **тревожен ръст на отговорите, при които не са спазени законоустановените срокове.**

---

[18] Вж. раздел 1.2 по-горе.

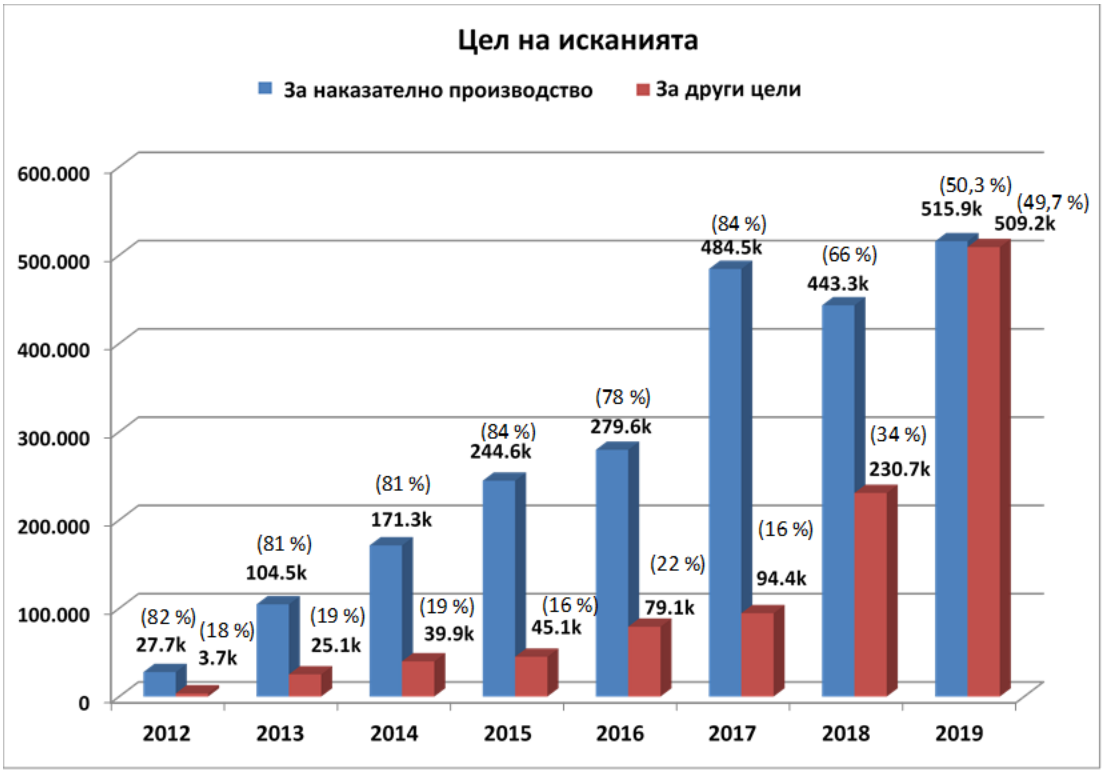
[19] За повече подробности вж. работния документ: таблицата в раздел 2.6 и статистиките на отделните държави членки относно закъснелите отговори в раздел 3.

Тази тенденция засяга само отделни държави членки, в частност тези, които са **се сблъскали с огромен обем от искания за информация,** докато за мнозинството държави членки делът на закъснелите отговори се запазва под 0,5 %. През 2019 г. държавите членки с най-големи проблеми по отношение на крайните срокове са: Полша, която изпраща 55 % от своите отговори със закъснение (99 000), Румъния (30 %; 50 000), Хърватия (43 %; 24 600), Латвия (47 %; 6200), Белгия (18 %; 2800) и България (5 %; 3300). Проблемът с исканията, при които е изтекъл крайният срок за отговор, което би могло да доведе до забавяне на отговорите или изобщо до липса на отговор на искания, засяга 33 % от получените искания в Малта и Кипър, 13,5 % в Латвия и 8 % от получените в Полша.

2.8. Искания за целите на наказателното производство и за други цели

На графиката по-долу е представено съотношението между исканията за целите на наказателното производство и за други цели, различни от тези на наказателното производство, от 2012 г до 2019 г.

Дълги години процентът на исканията за други цели, различни от тези на наказателното производство, се задържаше средно на 20 % от всички искания. Както бе споменато по-горе, през периода 2018—2019 г. настъпи **пълно преориентиране в използването на системата, като тя започна да се използва с еднаква честота за целите на наказателното производство и за други цели (50/50 %).** За целия период на функциониране на ECRIS средно **69 %** от всички искания са направени за целите на **наказателното производство** и **31 %** за **други цели**.

Броят на **исканията за други цели надхвърля 500 000 през 2019 г.,** което е **шест пъти повече, отколкото през 2016 г**. Броят на **исканията за целите на наказателното производство** остава **стабилен, също на ниво от около 500 000**.

Увеличаването на исканията за други цели се дължи най-вече на **големия ръст на исканията, направени от отделни лица за собствените им досиета за съдимост** — с повече от шест пъти от 2016 г., възлизащи общо на **356 000 искания**. Вторият допринасящ фактор е броят на **исканията за целите на назначенията** за професионални или организирани доброволни **дейности, включващи пряк и редовен контакт с деца**, в изпълнение на **Директива 2011/93/ЕС**[20]**.** Тези искания наброяват **115 000** през 2019 г., което представлява **значително увеличение** от 7 800 през 2016 г. Германия е държавата членка с най-голям принос за увеличения брой искания за други цели.

През 2019 г. повечето искания за други цели, различни от тези на наказателното производство, бяха направени от **отделни лица за получаване на информация за собствените им досиета за съдимост — 70 % от исканията за други цели** и **35 % от всички направени искания**. Следващият най-висок брой искания се отнася до искания **за назначения в съответствие с Директива 2011/93/ЕС (22 %** от исканията за други цели и 11 % от всички направени искания — сравнено с 10 % от исканията за други цели през 2016 г.) Делът на исканията от компетентен административен орган за производство, което няма наказателноправен характер, е спаднал от 14 % от исканията за други цели през 2016 г. на 3,8 % през 2019 г. (и 2 % от всички искания), с което се подрежда на трета позиция с 19 000 искания. Исканията за получаване на разрешение за притежание на оръжие се равняват на 1,1 % от исканията за други цели. Накрая, исканията, свързани с важната цел за получаване на различно гражданство, представляват само около 0,9 % от всички искания за други цели и 0,4 % от всички искания[21].

2.9. Искания, засягащи граждани на ЕС и граждани на трети държави (наричани по-нататък „ГТД“)

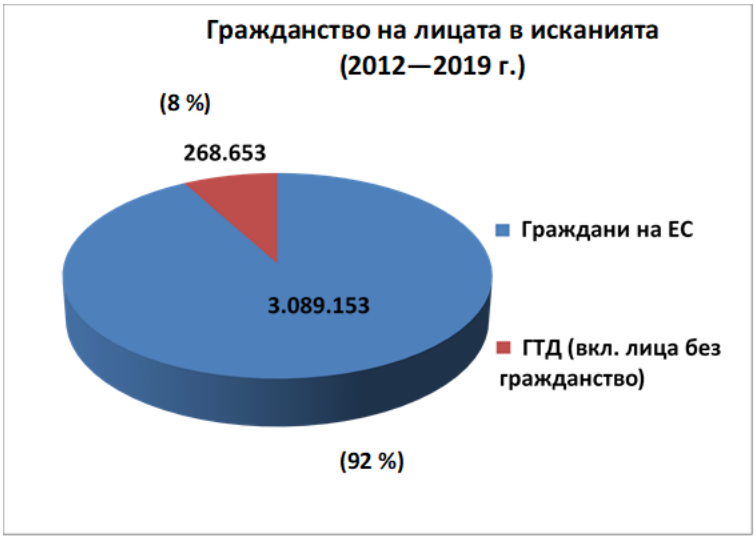
На графиките по-долу е представено съотношението между искания, засягащи граждани на ЕС и ГТД — годишно[22] и средно, за целия период на функциониране на ECRIS.

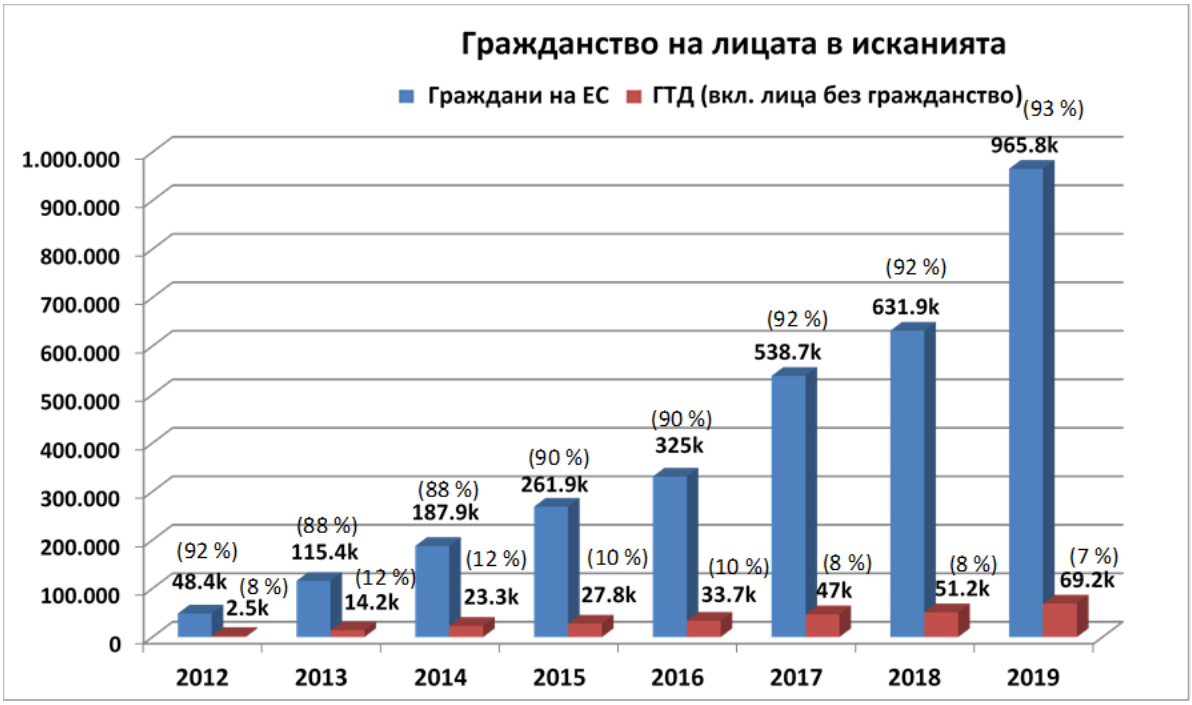
---

20 Директива 2011/93/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография, ОВ L 335, 17.12.2011 г., стр. 1.

21 За повече подробности относно обема на исканията за различните категории цели в периода 2017—2019 г. вж. работния документ, раздел 2.7.

22 Вж. също таблицата в работния документ, раздел 2.8.

Средно **92 %** от всички искания засягат **граждани на ЕС**, а около **8 % засягат ГТД**. Делът на исканията за лица без гражданство е незначителен (0,02 %).

Въпреки че **процентът на исканията за информация за ГТД** е **спаднал** от 10 % през 2016 г. на **7 % от всички искания през 2019 г., действителният брой на тези искания** постоянно **нараства**, като надхвърля **69 000 през 2019 г.** Причината за този феномен е значителното увеличаване на исканията за други цели, различни от тези на наказателното производство, които засягат предимно граждани на ЕС.

През 2019 г. беше прието допълващо законодателство[23] за създаване на централизирана система ECRIS-TCN, която позволява ефективното установяване на държавите членки, разполагащи с информация за присъди срещу граждани на трети държави в ЕС. Очаква се, че след като започне да функционира през 2023 г., системата да подпомогне по-ефективния обмен на информация за ГТД чрез ECRIS и да доведе до значително увеличение на тези искания.

2.10. Отговори, съдържащи информация за присъди

На графиката по-долу е представена информация за дела на отговорите на искания, съдържащи информация за една или повече присъди, отговори, в които няма информация за присъди, и други отговори — годишно[24] и средно, за периода на функциониране на ECRIS.

Считано от първата година на функциониране на ECRIS, **средно 26 % от отговорите съдържаха информация за предишни присъди.** Това означава, че **в един от всеки четири случая въпросното лице вече е било осъждано** един или повече пъти, което доказва значението на ECRIS като инструмент за получаване на информация от регистрите за съдимост.

В продължение на много години до 2018 г. този процент се задържаше на стабилно ниво от около 30 %, като през 2019 г. **спада рязко до 19 %**, успоредно на драстичното увеличение на броя на исканията за други цели, различни от тези на наказателно производство. Това е положителен знак, че мнозинството от лицата, за които са направени искания за информация, свързани, наред с другото, с назначения, лицензи, административни цели, нямат предишни присъди.

През **2019 г.** това са над **188 000 отговора на всички искания, включително информация за присъдите** (сравнено със 105 000 през 2016 г). Отговорите, които не съдържат информация за присъди, представляват средно 74 %, а другите отговори са 7 %.

---

[23] Регламент 2019/816/ЕС за създаване на система ECRIS-TCN, ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 1; Директива 2019/884/ЕС за изменение на Рамково решение 2009/315/ПВР, ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 143.

[24] Вж. бележка под линия 9. Вж. също таблицата в работния документ, раздел 2.9.

3. Основни констатации

- **През 2019 г. всички 28 държави членки активно използват ECRIS, но 9,8 % от възможните взаимни връзки все още липсват.**

След осем години функциониране на ECRIS **всички 28 държави членки** са **свързани с ECRIS**. Само една от тях обаче (Испания) обменя информация с всички останали 27 държави членки. **Средно всяка държава членка има 24 активни връзки** с останалите държави. В края на 2019 г. са установени **90 % от общия брой на възможните взаимни връзки**.

- **През 2019 г. броят на обменените съобщения достига 4,2 милиона.**

От 2 милиона през 2016 г., броят на обменените съобщения от всички взаимосвързани държави членки **се удвоява през 2019 г., достигайки 4,2 милиона,** със **средно 348 000 съобщения на месец**. През последните три години е настъпила значителна **промяна в съотношението** между броя на нотификациите, исканията и отговорите на искания, като **броят на исканията за информация** е станал **над три пъти по-голям от броя на нотификациите**.

- **Спад в броя на нотификациите за нови присъди — за много присъди не са постъпили нотификации**

През 2017 г. **броят на нотификациите за нови присъди спада** и се задържа на равнището от около **310 000 до 2019 г.** Тази низходяща тенденция е изненадваща с оглед на нарастващия брой на взаимните връзки между държавите членки.

Някои държави членки изобщо не изпращат нотификации за нови присъди през отделни години (Португалия, Малта, Естония, Гърция), а **много държави изпращат малък обем** такива нотификации във връзка с пребиваващото в тях население от други държави — членки на ЕС, и броя на присъдите (България, Естония, Гърция, Ирландия, Литва, Люксембург, Малта, Румъния, Словения, Швеция, Португалия, Обединено кралство). Неизпращането на нотификации противоречи на законодателството относно ECRIS и може да има сериозни последици.

- **Голямо увеличение на исканията за информация, достигащи 1 милион**

Броят на исканията за информация се е утроил от 2017 г., като само през 2019 г. достига 1 милион. Това голямо увеличение се дължи най-вече на **преориентирането в използването на системата ECRIS,** която вече се използва не само и дори не основно за целите на наказателното производство, а **редовно и за други цели, различни от тези на наказателното производство (напр. проверки преди наемане на работа, искания за информация за собственото досие за съдимост и др.).**

Обемът на издадените искания обаче **се различава значително в отделните държави членки**, от 745 000 (Германия) до 6 искания (Гърция) годишно. Увеличението на общия брой искания се дължи най-вече на увеличения брой искания от Германия.

- **ECRIS се използва за цели, различни от тези на наказателното производство, също толкова често, колкото и за целите на наказателното производство**

Дълги години процентът на исканията за други цели, различни от тези на наказателното производство, се задържаше средно на 20 %. С новия подход на държавите членки към използването на ECRIS, който се забелязва от 2018 г., **системата започна да се**

използва с еднаква честота за целите на наказателното производство и за други цели (50/50 %). Броят на **исканията за други цели надхвърля половин милион през 2019 г.,** което е шест пъти повече в сравнение с 2016 г.

Това увеличение на исканията се дължи най-вече на **големия ръст на исканията, направени от отделни лица за собствените им досиета за съдимост (356 000** през 2019 г., което представлява **70 % от исканията за други цели)**, както и на **исканията с цел назначения** за **дейности, включващи контакт с деца**, в изпълнение на **Директива 2011/93/ЕС (115 000** искания — **22 %** от исканията за други цели).

- **Един от всеки четири отговора разкрива предишни осъдителни присъди**

От първата година на функциониране на ECRIS в отговор средно **на 26 % от исканията за информация за предишни присъди на дадено лице беше получена информация за предишни осъдителни присъди**. Дълги години този процент се задържаше на стабилно ниво от около 30 %, като през 2019 г. **спадна рязко до 19 %**, успоредно с драстичното увеличение на броя на исканията за други цели, различни от тези на наказателното производство. Въпреки това през **2019 г.** над **188 000 отговора на всички искания съдържат информация за предишни осъдителни присъди**.

- **Независимо от общото увеличение на броя на актуализациите, за много актуализации все още не е постъпила нотификация.**

Регистрира се **значително увеличение на броя на нотификациите за актуализации**, от 25 % на **42 % от всички нотификации**, възлизащи на **230 000** през 2019 г. Това обаче се отнася само за някои държави членки.

Същевременно **много държави членки през отделни години изобщо не изпращат актуализации** на свои предишни изпратени нотификации (България, Дания, Естония, Гърция, Ирландия, Латвия, Люксембург, Малта, Португалия, Словения) или **изпращат малък обем** от такива съобщения (Ирландия, Румъния, Кипър, Словения, Португалия, Малта).

- **ECRIS невинаги се използва за искане на информация за предишни присъди**

Въпреки значителното нарастване на броя на исканията като цяло, продължава да съществува констатираният още в първия статистически доклад проблем **с почти пълната липса на изпратени искания от някои държави членки** (Гърция, Кипър, Малта) или **изпращането на малък брой искания** във връзка с пребиваващото в тях население от други държави — членки на ЕС (България, Естония, Италия, Латвия, Румъния, Словения, Унгария).

- **Искания, чиито отговори са изпратени след законоустановения срок**

През 2019 г. на **190 000 искания е изпратен отговор след изтичане на законоустановения срок,** което представлява **18,4 % от общия** брой искания. Броят на закъснелите отговори е тревожен, тъй като **е нараснал почти 14 пъти**в сравнение с 2016 г.

Този проблем засягапо-специално **държавите членки**, които **се сблъскват с много голям обем от искания**за информация: Полша, Румъния, Хърватия, Латвия, Белгия и България.

- **Искания за информация, които не са получили отговор**

Макар по принцип всички държави членки да отговарят на искания, през 2019 г. **все още над 42 000 искания за информация не са получили отговор**. Този брой съответства на **4,1 % от всички искания,** в сравнение с 3,6 % през 2016 г. Държавите членки, които не са отговорили на най-голям процент получени от тях искания, са: Малта, Кипър, България и Гърция.

- **Значителни различия между дейностите и работното натоварване в рамките на ECRIS на държавите членки**

Някои държави членки изпращат значително повече **искания за информация, отколкото получават** (Германия, Обединеното кралство и Чехия), докато други държави членки се сблъскват със **значителното работно натоварване при отговаряне на исканията** (Полша, Румъния, Италия, Хърватия, Словакия и Унгария). Работното натоварване за някои държави членки е главно в резултат на изпращането на **голям брой нотификации** за нови присъди до държавите членки, чийто гражданин е осъденото лице (Белгия и Италия).

- **Понастоящем ECRIS все още рядко се използва за ГТД.**

Средно **92 %** от всички искания засягат **граждани на ЕС**, а около **8 % засягат граждани на трети държави и лица без гражданство**. Броят на исканията за информация за ГТД непрекъснато **нараства** от 2017 г., като **през 2019 г. надхвърля 69 000**.